

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิต

นางสาวพิชามณูช์ เขียวทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Factors Affecting Delinquency of Credit Cards

Miss Pichamon Keawthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics Program in Economics

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511268

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

สาขาวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิวน้ำดชำระหนี้บัตรเครดิต

นางสาวพิชามณูชู่ เขียวทอง

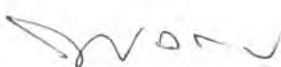
เศรษฐศาสตร์

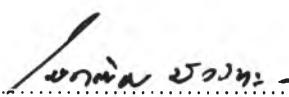
รองศาสตราจารย์ ดร. โสติดิธร มัลลิกะมาส

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ตีรณ พงศ์มฆพัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงศา พรชัยวิเศษกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. โสติดิธร มัลลิกะมาส)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. ธนา ธนารักษ์โชค)

.....กรรมการ
(ดร. พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม)

นางสาวพิชามณูชี่ เขียวทอง : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิต Factors Affecting Delinquency of Credit Cards อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร. โสติธร มัลลิกะมาส, 112 หน้า

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสียของบัตรเครดิตโดยอาศัยแบบจำลอง Logistic Regression และใช้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันการเงินรายใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศไทย จำนวน 19,626 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า เพศชาย, อาชีพเจ้าของกิจการ, อาชีพอิสระ รับจ้างทั่วไป, อาศัยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร, จำนวนบัตรเครดิต, ยอดหนี้, ยอดการชำระคืนขั้นต่ำ, สัดส่วนการชำระคืนขั้นต่ำต่อรายได้มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้และทำให้ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อาชีพรัฐวิสาหกิจ, อายุ, รายได้, วงเงินต่อรายได้, การชำระคืนหนี้, สัดส่วนการชำระคืนต่อยอดหนี้และสัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้และทำให้ความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้ลดลง

เมื่อนำกลุ่มตัวอย่างที่มีการผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 5,168 ตัวอย่าง มาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสีย พบว่า จำนวนบัตรเครดิต, ยอดการชำระคืนขั้นต่ำและ สัดส่วนการชำระคืนขั้นต่ำต่อรายได้มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียและทำให้ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อาชีพเจ้าของกิจการ, อายุ, รายได้, วงเงินต่อรายได้, การชำระคืนหนี้และสัดส่วนการชำระคืนหนี้บัตรเครดิตต่อรายได้มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียและทำให้ความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสียลดลง

ดังนั้นเพื่อช่วยลดความน่าจะเป็นของการผิดนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย ธนาคารแห่งประเทศไทยควรดำเนินนโยบายควบคุมปริมาณบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคถือต่อคน และควรพิจารณาการปรับฐานเงินเดือนในการสมัครบัตรเครดิต รวมทั้งควรทบทวนนโยบายการปรับยอดการชำระคืนขั้นต่ำ เพราะมีผลทำให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้และหนี้เสียมากขึ้นโดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ

สาขาวิชา: เศรษฐศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต: พิกุลมณี เขียวทอง

ปีการศึกษา: 2551 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: โสติธร มัลลิกะมาส

##498 55761 29 : MAJOR ECONOMICS

KEYWORD: CREDIT CARD / DELINQUENCY / NON PERFORMING LOAN

PICHAMON KEAWTHONG: FACTORS THAT AFFECTING DELINQUENCY OF CREDIT CARDS. THESIS PRINCIPAL ADVISOR: ASSOC. PROF. SOTHITORN MALLIKAMAS, Ph.D., 112 pp.

This research aims to investigate the factors that affect the consumer credit card delinquency, using 19,626 samples data provided by a major financial institution in Thailand.

The result shows that being male, owner of enterprise and self employed, living in Bangkok, number of card holding, outstanding balance, minimum payment and minimum payment to income ratio have positive effect on the probability of credit card delinquency. While being state enterprise officer, age, income, credit limit to income ratio, payment, payment ratio and payment to income ratio have negative effect on the probability of credit card delinquency.

For the delinquency groups of 5,168 samples, the result shows that number of card holding, minimum payment and minimum payment to income ratio have positive effect on the probability of the non-performing loan of credit card. While being owner of enterprise, age, income, credit limit to income ratio, payment, payment ratio and payment to income ratio have negative effect on the probability of the non-performing loan of credit card.

In order to limit credit card default, Bank of Thailand should consider controlling the number of credit card holding and increasing the minimum income criteria. Bank of Thailand should revisit the minimum payment policy to reduce to 5%, especially during the downturned economy.

Field of study: Economics

Academic year: 2008

Student's signature: PICHAMON KEAWTHONG

Thesis Principal Advisor's signature: SOTHITORN MALLIKAMAS

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มไปไม่ได้ถ้าหากขาดความอนุเคราะห์และความกรุณาจากบุคคลท่านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.โสทธิธร มัลลิกะมาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาคอยให้คำแนะนำและช่วยชี้แนะแนวทาง อีกทั้งยังช่วยดูแลเอาใจใส่ในทุกรายละเอียดของงานส่งผลให้งานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ดิฉันขอกราบขอบพระคุณ ผศ. ดร.พงศา พรชัยวิเศษกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.พงศ์ดี เหลืองอร่าม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาต่อดิฉันเสมอมา ทั้งยังให้คำแนะนำอันมีค่ายิ่งในการปรับปรุงงานชิ้นนี้ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ดิฉันขอกราบขอบพระคุณ ดร.ธนา ธนารักษ์โชค กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอกมหาวิทยาลัยที่กรุณาใช้เวลาคอยชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาและปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ดิฉันขอกราบขอบพระคุณ คุณนิวัตต์ จิตตาลาน และคุณปิยวัจน์ ร่วมวงศ์ ที่ให้ความเมตตากรุณาและสนับสนุนการเรียนของดิฉันเสมอมา หากไม่มีผู้มีพระคุณทั้งสองท่านนี้ดิฉันคงไม่สามารถที่จะมีความสำเร็จเช่นนี้ได้

ดิฉันขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ดิฉันขอขอบคุณเพื่อนๆ และรุ่นพี่หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกคนที่มีส่วนช่วยทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ดิฉันทำงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดิฉันขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ทุกคนที่บริษัทบัตรกรุงไทย ที่เข้าใจและให้กำลังใจดิฉันเสมอมา

ความสำเร็จทั้งหมดในชีวิตนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดบุคคลสำคัญทั้งสองท่านนี้ ดิฉันขอกราบขอบพระคุณ นายวิชัย เขียวทอง และ นางสุพรรณนิการ์ เขียวเหล็ก บิดาและมารดาของดิฉัน เป็นอย่างสูงที่ให้การสนับสนุนในการเรียนและคอยให้กำลังใจให้คำปรึกษาในทุกเรื่อง อีกทั้งยังช่วยสั่งสอนอบรมดิฉันให้เป็นคนดีมาจนถึงทุกวันนี้

สุดท้ายนี้คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากงานชิ้นนี้ ดิฉันขอมอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน หากมีข้อบกพร่องประการใดดิฉันขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	10
2.2 วรรณกรรมปริทัศน์.....	15
บทที่ 3 พัฒนาการบัตรเครดิตในประเทศไทย.....	19
3.1 ความเป็นมาของบัตรเครดิต.....	19
3.2 ประเภทของบัตรเครดิต.....	21
3.3 ผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจบัตรเครดิตบัตรเครดิต.....	23
3.4 บัตรเครดิตหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540.....	25
3.5 มาตรการของธนาคารแห่งประเทศไทยในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต.....	28
3.6 การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจบัตรเครดิต.....	30
3.7 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้เสียจากบัตรเครดิต.....	31
บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย.....	34
4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	34
4.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา.....	35
4.2.1 แบบจำลองโลจิสติก.....	35

	หน้า
4.2.2 การทดสอบค่าพารามิเตอร์.....	38
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4.4 สมมติฐานในการศึกษา.....	41
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิต.....	50
5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้เสียบัตรเครดิต.....	60
5.3 ความสามารถในการทำนายของแบบจำลอง.....	67
5.4 Policy Simulation	74
5.4.1 การปรับฐานเงินเดือนขั้นต่ำในการสมัคร.....	74
5.4.2 การปรับยอดการชำระขั้นต่ำ.....	75
5.4.3 จำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภคลดลง.....	75
5.4.4 รายได้ของผู้บริโภคลดลง.....	76
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	79
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	79
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	81
6.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	81
6.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป.....	83
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	93
ภาคผนวก ค.....	98
ภาคผนวก ง.....	105
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	112

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	39
ตารางที่ 4.2 สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการผิมนัดชำระหนี้กับตัวแปรอิสระ.....	41
ตารางที่ 4.3 สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการเกิดหนี้เสียกับตัวแปรอิสระ.....	45
ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic.....	51
ตารางที่ 5.2 ผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้.....	53
ตารางที่ 5.3 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic ของการผิมนัดชำระหนี้.....	61
ตารางที่ 5.4 ผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการเกิดหนี้เสีย.....	63
ตารางที่ 5.5 ความสามารถในการทำนายการผิมนัดชำระหนี้.....	68
ตารางที่ 5.6 ร้อยละที่แบบจำลองทำนายการผิมนัดชำระหนี้ผิดพลาด.....	68
ตารางที่ 5.7 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic.....	70
ตารางที่ 5.8 ความสามารถในการทำนายการเกิดหนี้เสีย.....	71
ตารางที่ 5.9 ร้อยละที่แบบจำลองทำนายการเกิดหนี้เสียผิดพลาด.....	71
ตารางที่ 5.10 ผลการวิเคราะห์ Descriptive Statistic.....	73
ตารางที่ 5.11 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย เมื่อฐานรายได้เปลี่ยน.....	74
ตารางที่ 5.12 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย เมื่อยอดการชำระขั้นต่ำเปลี่ยน.....	75
ตารางที่ 5.13 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย เมื่อจำนวนบัตรเครดิตที่ผู้บริโภครู้เพิ่มขึ้น.....	76
ตารางที่ 5.14 การเปลี่ยนแปลงความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้และการเกิดหนี้เสีย เมื่อรายได้ของผู้บริโภคลดลง.....	77
ตารางที่ 7.1 Crosstab แสดงสัดส่วนการผิมนัดชำระหนี้แยกตามปัจจัยต่างๆ.....	91
ตารางที่ 7.2 Crosstab แสดงสัดส่วนการผิมนัดชำระหนี้ตามลำดับชั้น แยกตามปัจจัยต่างๆ.....	92
ตารางที่ 7.3 ผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการผิมนัดชำระหนี้ตามกลุ่มรายได้.....	98
ตารางที่ 7.4 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธี Ordinal Regression.....	102

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
รูปที่ 1.1 ปริมาณบัตรเครดิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2550.....	2
รูปที่ 1.2 ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2550.....	3
รูปที่ 1.3 ปริมาณการค้างชำระบัตรเครดิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2550.....	4
รูปที่ 1.4 เปรียบเทียบปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและยอดคงค้าง.....	5
รูปที่ 2.1 การตัดสินใจกู้ยืมหรือออมในกรณีที่ไม่มีการผิดชำระหนี้.....	12
รูปที่ 2.2 การตัดสินใจกู้ยืมหรือออมภายใต้ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้.....	14